U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka. a soudců JUDr. Karla Šimky, JUDr. Jakuba Camrdy, JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **N. S.,** zastoupen Mgr. Jiřím Ostrýtem, advokátem se sídlem Polská 15, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 9. 3. 2010, č. j. 46 Az 66/2009 - 25,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá**.

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokáta Mgr. Jiřího Ostrýta **se určuje** částkou 2400 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í:

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 9. 3. 2010, č. j. 46 Az 66/2009 - 25, zamítl žalobu žalobce (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 15. 12. 2009, č.j. OAM-314/LE-BE02-BE03-2009, E.č. L008452, kterým byla zamítnuta žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

V odůvodnění svého rozsudku krajský soud zejména uvedl, že obsahem správního spisu je doloženo, že stěžovatel žádné důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu v řízení před správním orgánem neuváděl. Zmínil pouze to, že chce být se svojí přítelkyní. Tento důvod sám o sobě není možné podřadit pod důvody taxativně vyjmenované v § 12 zákona o azylu, neboť nemá svůj původ v žádné formě pronásledování nebo obavy z pronásledování, jak má na mysli ustanovení § 12 zákona o azylu. Podle ustanovení § 1 písm. b) zákona o azylu zákon upravuje řízení o udělení mezinárodní ochrany formou azylu nebo doplňkové ochrany a řízení o odnětí azylu nebo doplňkové ochrany. Ze znění tohoto ustanovení zákona vyplývá, že pojem udělení mezinárodní ochrany zahrnuje v sobě jak udělení azylu, tak i udělení doplňkové ochrany. Důvody udělení obou forem mezinárodní ochrany, tj. azylu i doplňkové ochrany, jsou v zákoně stanoveny taxativně, což znamená, že obě formy mezinárodní ochrany z jiných důvodů než uvedených

v ustanovení § 12 a § 14a zákona o azylu udělit nelze. Pokud tedy ministerstvo rozhodlo, že žádost žadatele o udělení mezinárodní ochrany zamítá, rozhodlo současně o žádosti o udělení azylu i o žádosti o udělení doplňkové ochrany. V odůvodnění svého rozhodnutí se řádně vypořádalo jak se splněním podmínek ustanovení § 12 zákona o azylu, tak se splněním podmínek pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost z důvodů vymezených v ust. § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s., v níž namítal, že krajský soud nesprávně posoudil otázku existence důvodů pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, respektive vůbec se otázkou existence těchto důvodů nezabýval. Stěžovatel opakovaně uváděl, že v České republice žije s přítelkyní, která zde má trvalý pobyt a která s ním čeká dítě. Dne 13. 6. 2010 se stěžovateli a jeho přítelkyni narodila dcera, dne 1. 6. 2010 byla přítelkyně stěžovatele rozvedena se svým prvním manželem a dne 23. 9. 2010 uzavřela manželství se stěžovatelem. Od narození dcery se stěžovatel o ni i o její matku stará a sdílejí společnou domácnost. Je tedy nepochybné, že mezi stěžovatelem a jeho družkou, a od června 2010 i dcerou, existuje rodinný vztah. Vycestování stěžovatele tedy není možné s ohledem na respektování soukromí a rodinného života tak, jak je zakotveno v čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv, a bylo by v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. V případě stěžovatele tak existuje skutečné nebezpečí vážné újmy způsobené stěžovateli, je na místě poskytnout mu doplňkovou ochranu a nelze proto postupovat podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu.

Rozhodnutí ministerstva, kterým byla stěžovateli zamítnuta žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná, obsahuje pouze jednu větu, která odůvodňuje, proč se správní orgán nedomnívá, že se na případ stěžovatele vztahuje § 14a zákona o azylu. Stěžovatel poukazuje na to, že v rámci pohovoru na otázku, proč se jeho přítelkyně (nyní manželka) nevrátila zpět do Mongolska, odpověděl, že „má dítě s Čechem a bere zde mateřský příspěvek a v Mongolsku by nebrala nic“. První dítě manželky stěžovatele, N. B. Ze správního spisu tedy vyplývá, že nikoliv pouze pobírání mateřského příspěvku, na které poukazovalo v odůvodnění ministerstvo, ale i skutečnost, že její první dítě má českého otce, je důvodem, proč se manželka stěžovatele nepřemístila do jiné země, např. do Mongolska. Ministerstvo tento důvod, který má velký význam pro možnost realizovat rodinný život stěžovatele a jeho manželky v jiné zemi, opominulo. Ministerstvo ani okrajově nezkoumalo, zda přemístění starší dcery manželky stěžovatele do zahraničí je v souladu s mezinárodními závazky České republiky, např. Úmluvou o právech dítěte (která zaručuje mj. právo dítěte na péči obou rodičů, právo dítěte na ochranu před oddělením od rodičů proti jejich vůli a před nezákonným přemísťováním dětí do zahraničí a nenavracením zpět) nebo Úmluvou o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí z 25. 10. 1980. Rodičovská zodpovědnost otce N. B. nebyla nijak omezena a ani jí nebyl zbaven, což znamená, že je oprávněn rozhodovat o tak podstatných záležitostech, jako je země, kde jeho dcera bude dlouhodobě pobývat. Pokud by se tedy manželka stěžovatele nechtěla vystavit riziku porušení mezinárodních závazků ČR týkajících se ochrany dětí před mezinárodním únosem, musela by se buď dohodnout s otcem starší dcery nebo požádat o souhlas s vycestováním příslušný soud, ovšem vydání souhlasu s vycestováním není ani v jednom z těchto případů automatické. Pokud své zamítavé stanovisko opřelo ministerstvo právě o skutečnost, že rodinný život stěžovatele a jeho manželky (který nebyl správním orgánem nijak zpochybněn) se může realizovat v

Mongolsku, byl povinen se vypořádat s tím, zda manželka stěžovatele má možnost „nepochybně“ pobývat v místě svého narození nebo zda možnost realizace pobytu mimo území ČR je závislá na splnění dalších podmínek, které nemá manželka stěžovatele možnost ovlivnit, a zda je tedy skutečně nepochybné, že stěžovatel a jeho manželka mohou rodinný život realizovat jinde.

Stěžovatel má za to, že krajský soud měl v odůvodnění rozsudku uvést, které skutečnosti má za prokázané a které nikoliv, o které důkazy opřel svá skutková zjištění a jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil, minimálně měl pak podrobněji popsat, z jakého důvodu se domnívá, že rodinný život stěžovatele a jeho družky je možné realizovat v zemi jejich původu, neboť tato skutečnost měla zásadní vliv na možnost správního orgánu rozhodnout o žádosti stěžovatele ve zkráceném řízení. Vzhledem k uvedenému stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Ministerstvo ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedlo, že jak své rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, tak rozhodnutí krajského soudu považuje za správné a vydané v souladu s právními předpisy, a odkázalo na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele. V průběhu řízení bylo prokázáno, že stěžovatel jako jediný důvod podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl snahu o legalizaci pobytu na území ČR, což není důvodem podřaditelným pod taxativně vyjmenované důvody zákona o azylu. Na základě skutečností, jež stěžovatel uvedl, nelze dospět k závěru, že by mu hrozilo v zemi původu nebezpečí vážné újmy ve smyslu zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musela by být kasační stížnost podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Důvod přijatelnosti však Nejvyšší správní soud v projednávané věci nenalezl, neboť všechny v ní sporné otázky již byly judikaturou řešeny a nic ani nenaznačuje, že by v projednávané věci krajský soud pochybil při výkladu hmotného či procesního práva a že by takové pochybení mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele (k důvodům přijatelnosti viz zejména rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006 č. j. 1 Azs 13/2006 – 41, dostupný na www.nssoud.cz).

Podle ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Podle odst. 2 písm. d) citovaného ustanovení se za vážnou újmu považuje, pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Ustanovení čl. 8 v odst. 1 Úmluvy stanoví, že každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence. Odst. 2 citovaného ustanovení stanoví, že státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem

a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.

V této souvislosti Nejvyšší správní soud poukazuje na svůj rozsudek ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 – 65, dostupný na www.nssoud.cz, v němž uvedl: „*jakkoli není pojem rodinného života Úmluvou definován, je vykládán poměrně extenzivně, vždy však s důrazem na fungující (reálný) rodinný život (srov. např. rozhodnutí Evropské komise pro lidská práva ze dne 15. 10. 1986 ve věci K. proti Spojenému království, stížnost č. 11468/85, dostupné na http://echr.coe.int.) Vztahem zakládajícím rodinný život je pak v prvé řadě vztah manželů v zákonném a skutečném manželství, což není stěžovatelův případ. Ten by případně mohl naplnit pojem soukromého života zahrnujícího do určité míry i širší aspekty života jednotlivce, včetně práva na vytváření a rozvíjení vztahů s dalšími lidskými bytostmi (viz rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 16. 12. 1992 ve věci Niemietz proti Německu, stížnost č. 13710/88, http://echr.coe.int.). Ovšem i kdyby v daném případě bylo vůbec možné hovořit o naplnění pojmu rodinného, resp. soukromého života, je třeba si uvědomit, že ustanovení čl. 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, resp. napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi. Při stanovení rozsahu povinností státu je v tomto směru nutno zvážit okolnosti konkrétního případu (viz rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 19. 2. 1996 ve věci Gül proti Švýcarsku, stížnost č. 23218/94, http://echr.coe.int.) a v této souvislosti štrasburský soud bere v úvahu mimo jiné i případné extrateritoriální účinky čl. 8 Úmluvy, tedy otázku, do jaké míry je cizinci znemožněn jeho rodinný, případně soukromý život v jeho zemi původu a do jaké míry je přijímající stát právě z tohoto důvodu povinen umožnit mu přenést si svůj rodinný, resp. soukromý život na jeho území, a případně, zda je mu za tímto účelem povinen také udělit doplňkovou ochranu. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva přitom vyplývá, že podmínky pro spuštění extrateritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy jsou velmi přísné (srov. rozsudek ze dne 6. 2. 2001 ve věci Bensaid proti Spojenému království, stížnost č. 44599/98).*“ V rozsudku ze dne 17. 9. 2010, č. j. 2 Azs 14/2010 – 92, dostupném na www.nssoud.cz, zdejší soud dále poukázal na to, že za určitých, byť velmi výjimečných okolností by vycestování cizince do země původu, představující porušení jeho práva na rodinný život podle čl. 8 Úmluvy, mohlo představovat vážnou újmu, a z toho důvodu by mohlo dojít k naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu a že nelze bez dalšího akceptovat argumentaci, že úpravu soužití stěžovatelky s druhem české státní příslušnosti, se kterým očekává narození dítěte, nelze uskutečňovat prostřednictvím zákona o azylu, ale výlučně v režimu právní úpravy pobytu cizinců (obdobně konstatoval také výše citovaný rozsudek č. j. 9 Azs 5/2009 – 65). Tuto judikaturu je nutno interpretovat v intencích rozsudku ze dne 28. 11. 2008 , č. j. 5 Azs 46/2008 – 71, v němž Nejvyšší správní soud uvedl: „*(J)e totiž v prvé řadě třeba rozlišovat důvody, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky ČR bylo samotné vycestování cizince [§ 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu a § 179 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“)], od důvodů, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky bylo až případné vyhoštění tohoto cizince. Samotná nutnost vycestovaní cizince do země původu při neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany a za situace, kdy cizinci nesvědčí žádný jiný důvod k zákonnému pobytu na území ČR, totiž tomuto cizinci neznemožňuje, aby si po návratu do země původu nepožádal o některou z možných forem povolení k pobytu na území ČR dle zákona o pobytu cizinců.*

Naproti tomu se správním vyhoštěním je dle § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců spojena vedle povinnosti vycestovat z území ČR vždy také doba, po kterou nelze cizinci vstup na toto území umožnit. Proto vedle případných důvodů znemožňujících vycestování cizince, které zakládají policii povinnost udělit cizinci vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území i přesto, že je mu uděleno správní vyhoštění (§ 179 ve spojení s § 120a a § 33 odst. 3 zákona o pobytu cizinců), je v § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců uveden speciální důvod, pro který nelze rozhodnutí o správním vyhoštění vůbec vydat, a tím je právě situace, kdy by důsledkem správního vyhoštění (tedy fakticky dlouhodobého zákazu pobytu cizince na území ČR) byl nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života cizince. V takovém případě je však naopak cizinec povinen z území ČR vycestovat, neboť namísto správního vyhoštění je mu vystaven výjezdní příkaz (§ 118 odst. 2 zákona o pobytu cizinců), není však vyloučeno, aby následně požádal a v případě splnění zákonných podmínek také získal příslušné povolení k pobytu a mohl se tedy do ČR vrátit."

Ze správního spisu vyplynulo, že na otázku, proč se nevrátila přítelkyně (nyní dle tvrzení stěžovatele manželka) zpět do Mongolska, stěžovatel mimo jiné uvedl, že zde má dítě s Čechem. V odůvodnění svého rozhodnutí pak ministerstvo na základě provedeného pohovoru dospělo k závěru, že ani samotné právo stěžovatele na společný život s jeho přítelkyní, pokud o něj budou mít oba skutečně zájem, není přitom případným vycestováním do země původu rozhodně nijak popřeno, neboť oba jmenovaní mohou nepochybně pobývat v místě, kde budou mít možnost legálního pobytu, což nemusí být výhradně území České republiky, a to včetně země jejich státní příslušnosti.

Dle Nejvyššího správního soudu je z odůvodnění ministerstva zřejmé, že nijak nezpochybnilo existenci rodinného (resp. soukromého) života stěžovatele v ČR. V souvislosti s rodinným životem stěžovatele ministerstvo správně zkoumalo pouze dopady vycestování stěžovatele na jeho rodinný život ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, a to v intencích citovaného rozsudku č. j. 5 Azs 46/2008 – 71, a velmi stručnou, byť přezkoumatelnou úvahou dospělo k závěru, že vycestováním k zásahu do rodinného života stěžovatele nedojde, neboť s družkou budou moci pobývat v místě, kde budou mít možnost legálního pobytu, což nepochybně nemusí být území ČR. Nejvyšší správní soud připouští, že se ministerstvo v úvahách k budoucím možnostem realizace rodinného života stěžovatele v Mongolsku nevyjádřilo k možnosti stěžovatele po jeho vycestování následně požádat o povolení k pobytu a realizovat svůj rodinný a soukromý život zde a nehodnotilo věc s ohledem na možný zásah do práv prvního dítěte stěžovatelovy družky v případě přesunu do Mongolska. Tato otázka by ovšem měla význam jen v případě rozhodování o správním vyhoštění stěžovatele, kdy správní vyhoštění na určitou dobu by případně mohlo představovat zásah do rodinného a soukromého života ve smyslu čl. 8 Úmluvy a stěžovatel měl možnost v řízení o správním vyhoštění všechny skutečnosti související s jeho rodinným životem namítat a orgánu policie dokládat. Ministerstvo tak nepochybilo, pokud neřešilo reálnou možnost přestěhování první dcery stěžovatelovy družky do Mongolska a ani stupeň jejich integrace do české společnosti, neboť v intencích citované judikatury Nejvyššího správního soudu řešilo v řízení o udělení mezinárodní ochrany dopad vycestování, a nikoliv vyhoštění stěžovatele na jeho rodinný a soukromý život.

V žalobě proti rozhodnutí ministerstva pak stěžovatel namítal, že jeho družka, se kterou se společně stará o její dítě z prvého manželství a nyní spolu čekají dalšího potomka, má v ČR povolen trvalý pobyt. Žije zde dlouho, má zde vazby a dítě má v ČR otce. Rodinný život se může odehrávat pouze zde. Stěžovatel dále poukázal na to, že institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a změně některých zákonů, využil, pokud to bylo možné. Dále odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2009, č. j. 9 Azs 11/2009 – 99, dostupný na www.nssoud.cz, dle nějž *„(s)myslem a účelem doplňkové ochrany je tedy poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu (vycházejících zejména, avšak nikoli bezvýjimečně, z hledisek humanity založených na objektivních hrozbách) neúnosné, nepřiměřené či jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování*.“

Krajský soud k tomu ve svém rozsudku uvedl, že tento důvod sám o sobě nelze podřadit pod důvody taxativně vyjmenované v ust. § 12 zákona o azylu. Citované ustanovení se však týká pronásledování či odůvodněného strachu z pronásledování v zemi původu, přičemž stěžovatel poukazoval v žalobě na možnou existenci hrozby vážné újmy jako důvodu pro udělení doplňkové ochrany. Krajský soud však v rozsudku uvedl, že ministerstvo se řádně vypořádalo jak se splněním podmínek dle § 12 zákona o azylu, tak se splněním podmínek doplňkové ochrany. Taková úvaha krajského soudu, jakkoli je velmi kusá, ještě odpovídá požadavkům ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu k přezkoumatelnosti soudního rozhodnutí (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS a na www.nssoud.cz), neboť tím, že krajský soud ve své podstatě odkazuje na konkrétně označené závěry ministerstva, s nimiž se ztotožňuje, uvádí, proč nepovažoval za důvodnou právní argumentaci stěžovatele v žalobě a proč jeho žalobní námitky považuje za liché, mylné nebo vyvrácené.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nepřijatelnou podle ust. § 104a s. ř. s. odmítl.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Krajský soud v Praze ustanovil stěžovateli zástupcem advokáta podle § 35 odst. 8 s. ř. s. a v takovém případě platí odměnu advokátka včetně hotových výdajů stát. Podle § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, náleží advokátu odměna za jeden úkon právní služby v částce 2100 Kč, spočívající v doplnění kasační stížnosti a podle ust. § 13 odst. 3 citované vyhlášky náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč, celkem tedy 2400 Kč. Z obsahu soudního spisu vyplynulo, že advokát nedoložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, proto nebylo důvodu mu částku odpovídající této dani přiznávat.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. října 2010

JUDr. Jaroslav Hubáček

předseda senátu